

สารบัญ

คำนำจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย

คำนำจากหัวหน้าโครงการ

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทที่ 1 บทนำ : ภาพรวมของสถานการณ์ปัญหา	1
1.1 กลุ่มผู้ทำงานด้านบริการทางเพศ	4
1.2 กลุ่มผู้ประสบปัญหาหาเสพติด	8
1.3 กลุ่มผู้ป่วยเอดส์และครอบครัว	3
1.4 กลุ่มคนจนที่ประสบความทุกข์ในกระบวนการยุติธรรม	10
1.5 กลุ่มวณิกและขอทาน	11
1.6 กลุ่มชาติพันธุ์และคนพลัดถิ่น	12
1.7 กลุ่มผู้สูญเสียสมรรถภาพ	13
1.8 สรุป	14
บทที่ 2 ระเบียบวิธีวิจัย	17
2.1 วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย	17
2.2 ขอบเขตความหมาย	18
2.3 ขอบเขตกลุ่มประชากร	20
2.4 กระบวนการการศึกษากลุ่มประชากร	20
2.5 วิธีการเก็บข้อมูล	21
2.6 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	21
2.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	22
2.8 ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้	22

บทที่ 3 สถานภาพชีวิตและความทุกข์	25
3.1 กลุ่มชาติพันธุ์และคนพลัดถิ่น	26
3.2 กลุ่มคนพลัดถิ่น : คนจนชายขอบที่ถูกกระทำซ้ำซ้อน	37
3.3 กลุ่มผู้ประสบความทุกข์ในกระบวนการยุติธรรม	46
1. กรณีเด็กในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	47
2. กรณีผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงแห่งหนึ่งทางภาคเหนือ	56
3. กลุ่มความทุกข์ของกระบวนการเข้าสู่การเป็นอาชญากรในภาคใต้ตอนล่าง	64
4. ครอบครัวคนจนและคนด้อยโอกาส เมื่อสมาชิกในครอบครัวถูกดำเนินคดีทางอาญา	71
3.4 กลุ่มผู้เสพยาเสพติด	76
3.5 กลุ่มคนทำงานให้บริการทางเพศหรือผู้เกี่ยวข้องในวงจรธุรกิจทางเพศ	85
3.6 กลุ่มวณิพก ขอทาน	103
3.7 กลุ่มผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วยเอดส์ และครอบครัว	107
3.8 กลุ่มอื่นๆ	110

บทที่ 4 สาเหตุแห่งความยากจนของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและประสบปัญหาทางสังคม	113
4.1 สาเหตุจากพฤติกรรมและท่าทีต่อชีวิต	113
4.1.1 ท่าทีต่อชีวิตกับกรณีศึกษาคนยากจนที่ประสบปัญหาทางสังคม	116
4.1.2 ปัจจัยการผลิต	116
4.1.3 ทรัพยากร	117
4.1.4 โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอำนาจและวัฒนธรรม	118
4.1.5 ระบบสวัสดิการ	118
4.2 กลุ่มชาติพันธุ์และคนพลัดถิ่น	118
4.3 กลุ่มผู้ประสบความทุกข์ในกระบวนการยุติธรรม	130
4.4 กลุ่มผู้ติดยาเสพติด	146
4.5 กลุ่มคนทำงานให้บริการทางเพศหรือผู้เกี่ยวข้องในวงจรธุรกิจทางเพศ	157
4.6 กลุ่มวณิพก คนขอทาน	190
4.7 กลุ่มผู้ติดเชื้อ ผู้ป่วยเอดส์และครอบครัว	201

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนา**ระบบสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มคนจนผู้ด้อยโอกาส****และกลุ่มเสี่ยงที่ประสบปัญหาทางสังคม****217**

1. การเห็น “พลังชีวิต” ของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบปัญหาทางสังคม 217
2. การเรียนรู้นิยามความหมาย “คนจน” ในมิติใหม่ 218
3. เหตุแห่งความจนมีหลายปัจจัย 219
4. แนวคิดสำคัญที่กระทำซ้ำต่อคนจนให้อับจนเพิ่มขึ้น 219
5. ระบบสวัสดิการสังคมสำหรับคนจนผู้ด้อยโอกาสในสังคม: ไม่ทั่วถึงและยากแก่การเข้าถึง 220
6. ปัญหาและข้อจำกัดของสวัสดิการภาครัฐ 220
 - 5.1 ปัญหาและข้อจำกัดของสวัสดิการภาครัฐ 221
 - 5.2 แนวทางการจัดบริการสวัสดิการให้แก่ผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบปัญหาทางสังคมโดยองค์กรพัฒนาเอกชน 226
 - 5.3 แนวทางการจัดบริการสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้ด้อยโอกาสที่ประสบปัญหาทางสังคมโดยองค์กรชุมชน 229
 - 5.4 การทบทวนแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบปัญหาทางสังคมในสังคมไทย 230
 - 5.5 สรุป 239

บทที่ 6 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนา**ระบบสวัสดิการสังคมสำหรับกลุ่มคนจนผู้ด้อยโอกาส****และกลุ่มเสี่ยงที่ประสบปัญหาทางสังคม****241**

- 6.1 ฐานคิดของนโยบาย 241
 - 6.1.1 ฐานความคิดของนโยบายที่ค้นพบ 242
 1. สวัสดิการในความหมาย “บูรณาการแห่งการดำเนินชีวิตประจำวันของคนจน” 242
 2. สวัสดิการในความหมาย “ระบบความสัมพันธ์ทางสังคม” 245

3. สวัสดิการในความหมาย “การจัดการสวัสดิการ ในรูปแบบการพัฒนาสังคม”	250
4. สวัสดิการในความหมาย “สวัสดิการพหุลักษณะ”	252
6.2 สรุปภาพรวมปัญหาการได้รับความคุ้มครองสวัสดิการของคนจน	256
6.3 ปัญหาของนโยบายสวัสดิการสังคมไทย และข้อเสนอต่อนโยบายหลักในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับ คนจนผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเสี่ยงที่ประสบปัญหาทางสังคม	275
6.3.1 นโยบายสวัสดิการสังคม	275
6.3.2 ความหมายของนโยบายสวัสดิการสังคม	275
6.3.3 ปัญหาของนโยบายด้านสวัสดิการสังคมไทย	276
6.3.4 ข้อเสนอต่อนโยบายหลักในการจัดสวัสดิการสำหรับคนจนผู้ด้อย โอกาสและกลุ่มเสี่ยงที่ประสบปัญหาทางสังคม	282
6.5 นโยบายและแนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม สำหรับกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มผู้มีปัญหาทางสังคม (รายกลุ่ม)	287
6.5.1 กลุ่มชาติพันธุ์และคนพลัดถิ่น	287
6.5.2 กลุ่มผู้ประสบความทุกข์ในกระบวนการยุติธรรม	294
6.5.3 กลุ่มผู้เสพยาเสพติด	297
6.5.4 กลุ่มคนทำงานให้บริการทางเพศ	300
6.5.5 กลุ่มผู้ป่วยเอดส์และครอบครัว	310
6.5.6 กลุ่มวณิพกและขอทาน	314
6.5.7 กลุ่มบุคคลไร้สมรรถภาพในการเข้าถึงบริการสวัสดิการสังคม	317
บรรณานุกรม	321